ISSN 2411-4758 (Print) 2518-1602 (Online)
Native word in ethnocultural dimension, Drohobych, Posvit, 2018, pp. 69-78.
DOI: https://doi.org/10.24919/2411-4758.2018.140896

УДК 811.161.2'373.611

СЛОВОТВІРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ НЕОЛОГІЗМИ В ДІЄСЛІВНІЙ ЛЕКСИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Людмила СМЄНОВА,
здобувач кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету (Україна, Слов'янськ)
lsmenova@bigmir.net
ORCID: http://orcid.org/0000-0003-4456-1582
Research ID M-9528-2018 http://www.researcherid.com/rid/M-9528-2018

***Статтю подано до редколегії / The article is submitted to the editorial board**: 21.08.2018*
***Статтю опубліковано / The article is published** 15.11.2018*

У статті проаналізовано словотвірні та семантичні дієслівні неологізми, зафіксовані в словниках української мови початку XXI століття, з'ясовано способи їх творення та сферу функціонування.

Ключові слова: дієслово; неологізм; інновація; семантична деривація; словотвірна деривація; дериват.

WORD-FORMATIVE AND SEMANTIC NEOLOGISMS IN VERB VOCABULARY OF UKRAINIAN LANGUAGE AT THE BEGINNING OF THE XXIST CENTURY

Lyudmyla SMENOVA,
External PhD student of the Department of Ukrainian language and literature of Donbass State Pedagogical University (Ukraine, Sloviansk)
lsmenova@bigmir.net

Word-formative and semantic verb neologisms fixed in the dictionaries of Ukrainian language of the beginning of the XXIst century have been analyzed in the article and the methods of their formation have been determined.

Word-formative and semantic derivation is one of important sources of lexical enrichment of Ukrainian language. Language reality testifies to this fact: many new

verbs and new meanings that had been developed in the verbs available in the language were codified in lexicographical works at the beginning of the XXIst century.

Verb innovations fixed in the dictionaries have been formed mainly by means of suffixation. The largest group of word-formative neologisms that appeared due to this method consists of the verbs derived from nouns.

Verbs are a word-formative basis for the creation of new prefixal lexemes. Most part of prepositions act as verb prefixes in modern Ukrainian language. These verb innovations do not express new types of actions, they just concretize, define these actions concerning space, time and number more precisely.

Much fewer verb neologisms resulted from prefixal-suffixal method of formation. Suffixal-postfixal, prefixal-suffixal-postfixal methods proved to be the least productive.

The created verb innovations represent mostly scientific and generic vocabulary. The mentioned methods are productive for the creation of slang verbs as well.

The changes in the vocabulary of the language are connected not only with borrowings and the appearance of neologisms but with the potential ability of each autonomous word to acquire new meanings, convey individual, figurative in accordance with a speech situation as well.

The development of innovative semantics in verbs takes place according to the common language laws. Semantic development of a verb manifests itself in broadening or narrowing, generalization or concretization, clarification of the meaning of a literary work. The reasons of the appearance of new lexical-semantic variations in verbs are such main processes as metaphorization, terminologisation and determinologisation.

The description of the methods of verb innovation creation and of the development of new verb meanings and usages, made in the course of the investigation, is important for lexicographical practice as well as for deep understanding of stylistic, semantic and word-formative abilities of verbs.

Keywords: verb; neologism; innovation; semantic derivation; word-formative derivation; derivative.

Постановка проблеми. Лексико-семантична система сучасної української мови реагує й відображає всі процеси та зміни, які відбуваються в суспільстві. Перетворення в соціально-політичному, економічному, науково-технічному й культурному житті суспільства зумовлюють модифікації національного лексикону, через які виявляється ставлення носіїв мови до тих чи тих реалій і подій. Оновлення словникового складу будь-якої мови відбувається через з'яву словотвірних і семантичних неологізмів, а також шляхом поповнення його іншомовними лексичними одиницями. Попри великий інтерес лінгвістів і значну кількість ґрунтовних наукових праць, є потреба подальшого вивчення нових дієслів та значень, що розвинулися в семантичних структурах дієслів, наявних у мові, а також з'ясування механізмів їх творення. Дослідження

процесів творення інновацій у дієслівній лексиці дасть змогу виявити шляхи лексико-семантичного збагачення української мови, визначити тенденції еволюції лексики.

Аналіз досліджень. Інновації лексичного складу, зумовлені як позамовними, так і мовними чинниками, завжди перебувають у центрі лінгвістичних студій. В українському мовознавстві інноваційні процеси досліджували В. Жайворонок, В. Русанівський, О. Стишов, Л. Струганець, О. Тараненко, Л. Лисиченко, О. Муромцева, Т. Бевз, М. Кочерган, О. Мітчук, Я. Битківська, О. Кабиш, Д. Мазурик, Н. Стратулат, І. Самойлова, В. Токар, Т. Усатенко та ін.

Усебічному вивченню дієслівної лексики української мови присвятили свої праці О. Бабакова, Т. Білевич, В. Білоноженко, Н. Бойко, І. Вихованець, К. Городенська, М. Голянич, С. Дишлева, А. Загнітко, Н. Іваницька, О. Кушлик, О. Леонтьєва, О. Леута, М. Навальна, М. Мірченко, І. Овчиннікова, В. Русанівський, А. Шумейкіна та ін.

Мета статті – аналіз активних деривaційних та семантичних процесів, що відбуваються в системі українського дієслова. Для досягнення цієї мети проаналізовано словотвірні й семантичні дієслівні неологізми, з'ясовано способи їхнього творення та сфери функціонування.

Зосереджуючи увагу на хронологічному змісті поняття *неологізм*, або *інновація*, до цієї групи відносимо слова, що з'явилися й поширилися в українській мові у 80-90 рр. XX ст. – на початку XXI ст.

Джерелами фактичного матеріалу слугували лексикографічні праці української мови кінця XX – початку XXI століття, а також тексти із засобів масової інформації, спостереження над усним мовленням носіїв української мови.

Виклад основного матеріалу. Порівняння реєстрів лексикографічних праць різних часових зрізів виявило, що найпродуктивнішим для деривaційних дієслівних неологізмів є морфологічний спосіб словотворення.

Більшість нових дієслів у сучасній українській мові утворено від різних частин мови за допомоги суфіксальних формантів. Найбільше деривaційних дієслівних неологізмів, що виникли внаслідок суфіксального способу словотворення, – деривати іменникового походження. У їхньому творенні виявили активність суфікси **-ува-, -фікува-** (виконують функцію дієслівної транспозиції й надають новотворам, залежно від їхньої лексичної семантики, загального значення діяльності, дії чи стану: *імплантант – імплантувати, лобі – лобіювати, програма – програмувати, квант – квантифікувати, автент – автентифікувати*; **-изува- (-ізува-), -изува- (-ізува-)** (виступають у дієсловах, які постали

від мотивувальних іменникових основ іншомовного походження: *глобальний – глобалізувати, стабільний – стабілізувати, легальний – легалізувати, легітимний – легітимізувати, кримінальний – криміналізувати)*. За участі цих суфіксів утворено здебільшого наукову термінологію.

У творенні дієслів сленгового характеру виявили активність суфікси **-и-** (виражає постійну дію, стан або процес: *даблити, есемесити, сейшенити*) та **-ну-** (додає семантиці дієслова значення однократності і раптовості дії): *аскнути, делітнути, дрінькнути, клікнути*).

Дієслова є словотвірною базою для утворення нових префіксальних лексем. Серед дієслівних префіксів, які слугували словотворчими формантами у процесі виникнення новоутворень, продуктивними є такі: **ре-** (має значення «змінювати, повторювати дію», «змінювати щось»; вирізняється активністю в процесах творення нових дієслів технічної, фінансової та юридичної сфер: *рекуперувати, реструктурувати, реінвестувати, рефінансувати);* **де-** (має значення «здійснювати дію, протилежну дії мотивувального дієслова, анулювати дію, що називається мотивувальним дієсловом»: *деблокувати, деемульгувати, дефторувати, декодувати, дедукувати, дезактивувати, деполітизувати, дестабілізувати);* **за-** (у поєднанні з граничними дієсловами зумовлює значення реалізованої граничності, досягнутого результату: *заапґрейдити, забанити);* **в- (у-)** (є носієм часових та просторових значень; за його участі творяться здебільшого загальновживані слова: *впекти, встерегти, уволокти, ускубти);* **при-** (бере участь у творенні слів на позначення неповноти вияву дії: *присохти, пристригти, придути)*; **по-** (реалізовує значення обмеження дії певним часовим проміжком: *попіарити, подизайнити, подрайвувати);* **від-** (уживається в просторовому значенні, вказуючи на віддалення від об'єкта, протяжність дії у часі: *відтрясти, відфорвардити, відфейсувати*) [6].

Дієвими, але менш частотними, є власне дієслівні способи творення – префіксально-суфіксальний, суфіксально-постфіксальний та префіксально-суфіксально-постфіксальний.

Префіксально-суфіксальний тип здебільшого представлено такими словотвірними моделями: дієслова з префіксом **в- (у-)** і суфіксом **-и-(**позначають результат дії: *удержавити)*; дієслова з префіксом **в- (у-)** і суфіксом **-ува-** (виражають значення «робити, проводити щось, досягти того, що названо твірною основою»: *вбалакувати*).

Більшість новотворів, у словотвірній моделі яких є постфікс **-ся,** походить від іменникових українських та запозичених основ. Продуктивною виявилася модель із суфіксом **-ува-** і постфіксом **-ся,** що має словотвірне значенням «здійснювати щось, притаманне тому, що нази-

ається твірною основою». Такі дієслівні неологізми репрезентують переважно наукову та загальновживану лексику: *корумпуватися, адаптуватися, координуватися, структуруватися, політизуватися.*

Менш продуктивним є префіксально-суфіксально-постфіксальний тип творення дієслівних інновацій, які мотивовані іменниковими основами. Вони представлені здебільшого такими моделями: дієслова з префіксами **в- (у-)**, **по-**, **на-**, суфіксами **-ува-**, **-и-** постфіксом **-ся:** *убезпечуватися, убільшуватися, надринькатися, наблютузитися, початитися, продаблитися* тощо. Для цих новотворів характерне значення «стати тим або набути ознак того, що названо твірною основою».

Зміни в словниковому складі пов'язані не лише із запозиченнями та виникненням неологізмів, а й із потенційною можливістю кожного повнозначного слова набувати нових значень, передавати індивідуальне, образне відповідно до мовленнєвої ситуації. У такий спосіб у лексиці відбуваються не лише кількісні нагромадження, а й постійні якісні зміни.

Причинами появи нових значень у семантичних структурах дієслів є такі основні процеси, як метафоризація, термінологізація та детермінологізація.

Серед найпоширеніших семантичних інновацій, що з'явилися в дієслівній лексиці через метафоризацію, є ті, що відображають зміни значень, зумовлені зсувами стилістичного характеру. Спостерігаємо два взаємозумовлені процеси – метафоричне переосмислення дієслова та зміну його стилістичного статусу: слова здебільшого загальновживані переходять до розряду розмовної, жаргонної, іронічної та ін. лексики. Ці неосеманти з'являються в мові для надання більшої емоційності найменуванням дій, процесів, які мали до цього емоційно нейтральну оцінку й відображають сучасну тенденцію до активізації експресивних форм, «адже кожна доба розвитку мови пов'язана з пошуками й конструюванням нових метафор: неповторні відтінки і риси, оригінально поєднуючи їх в метафоричні образи, відкривають нові асоціації» [4, 21].

Семантичний розвиток слова на основі метафоричних перенесень, як відомо, виявляється в розширенні або звуженні, узагальненні чи конкретизації, уточненні твірного значення [2, 12].

Значно розширила можливості лексичного сполучення лексема *позавалювати,* що в СУМі подана з двома значеннями*: «1. Звалити, заповнити чимось усе або багато чого-небудь, скрізь або в багатьох місцях. 2. Обвалюючи або розламуючи, зруйнувати все або багато чого-небудь»* (СУМ, Т.6, с. 782).

Нині це слово активно вживається в розмовному мовленні ще й зі значенням *«провалити, не пройти успішно (переважно іспити)»*. Інно-

ваційна семантика розвинулося від другого ЛСВ на основі відповідних асоціативних ознак: *руйнування, ламання*, що викликає негативну реакцію в мовців. Уважаємо, що нове значення виникло за аналогією до слова *позавалюватися* – «*4. перен. Зазнати невдачі, провалу в чому-небудь (перев. на екзаменах) (про всіх або багатьох)»* (СУМ, Т.6, с. 782; ВТССУМ-2005, с.1014).

Подібну модель розвитку семантики спостерігаємо в словах *перекурювати, рулювати, штормити, вирубувати, випиратися, вимикати, перекроювати, засвічувати, уляпатися, приповзти* та ін.

Нерідко відбувається семантична деривація дієслів у системі літературної мови, а також у соціолектах [2, 14]. Так, нових похідних значень у системі літературної мови та в соціальних діалектах набуло дієслово *клеїти*. У СУМі воно зафіксоване з двома ЛСВ: *«1. Виготовляти що-небудь, з'єднуючи окремі частини чогось за допомогою клею, клейстеру. 2. розм. Те саме, що наклеювати»* (СУМ, Т.4, с.178). З такою самим значенням подає лексему ВТССУМ-2005 (с. 544). СУМ-2016 фіксує інноваційну семантику слова – *«2. жарг. Наполегливо, вперто домагатися знайомства з ким-небудь, розраховуючи на інтимні стосунки»* (СУМ-2016, с. 437). У мовленні кримінальних злочинців дієслово функціонує також зі значенням *«незаконно приписувати комусь чужу провину»* (СУЖ, с. 122).

Під впливом слова *клеїти* нового значення набуло й дієслово *клеїтися* «*1. Піддаватися клеєнню. 2. перев. Із запереч. не, перен., розм. Не здійснюватися успішно, злагоджено; не йти в лад. 3. Пас. до клеїти* (СУМ, Т. 4, с. 178). У розмовному мовленні нині воно вживається зі значенням *«Залицятися»* (ВТССУМ-2005, с. 544). Зміна семантики дієслів *клеїти* та *клеїтися* відбулася на основі відповідних асоціативних ознак: 'приклеювати, 'приклеюватися'.

Дієслова можуть ставати ключовими компонентами фразеологічних сполучень. Наприклад, лексема *відмивати* у складі фразеологізму *відмивати гроші* почала функціонувати зі значенням*: «легалізувати здобуті нечесним шляхом гроші через державні, кооперативні та інші установи»)* (СУМ-2016, с. 138). У СУМі дієслово *відмивати* потлумачено так: *«Миючи, очищати кого-, що-небудь від бруду і т. ін.»* (СУМ, Т. 1, с. 605). Сема 'очищати' стала основою для розвитку інноваційної семантики цього слова.

Дослідження засвідчило, що багато дієслів набуло нових конотативно маркованих значень, що дають негативну оцінку позначуваним діям, станам, процесам. Саме такі метафори нині істотно переважають у дієсловах.

У лексичній системі відбуваються інтенсивні процеси, які виявляються, в значному збільшенні термінів, а також у виході термінологічних одиниць за межі вузькопрофесійного використання, їхньому інтенсивному проникненні в загальнолітературну мову. Не оминули ці процеси й дієслівну лексику.

Завдяки розвитку комп'ютерної галузі виникло й закріпилося в мові нове значення слова *адмініструвати*. У СУМі лексична одиниця зафіксована із семантикою *«керувати установою, організацією, підприємством і т. ін.; управляти»* (СУМ, Т.1, с. 21). На основі архісеми 'керувати' з'явилося нове значення: *«здійснювати контроль за правильністю введення та своєчасністю поповнення даних у комп'ютерній мережі бази даних, методами доступу до них».* У процесі семантичного перетворення слова *адмініструвати* з'явився новий смисловий компонент – 'у комп'ютерній мережі', що призвело до звуження значення цього слова.

Семантичної модифікації значення через термінологізацію зазнала лексема *зависати.* СУМ реєструє її з такими значеннями: *«1. Зачепившись за що-небудь, тримаючись на чому-небудь, повисати, висіти; // Обійнявши (перев. за шию), триматися деякий час. 2. Триматися в повітрі, в просторі над землею. 3. Бути опущеним, схилятися, звисати»* (СУМ, Т. 3, с. 48). СУМ-2016 реєструє її з новим термінологічним значенням, на що вказує стилістичне позначення, – *«4. інформ. Мати збої в роботі (про комп'ютер»)* (СУМ-2016, с. 296). Під час творення нового ЛСВ реалізувала свій потенціал одна з прихованих сем початкового значення слова – 'зависати – певний час зберігати стале положення'. У процесі термінологізації архісему 'висіти' замінено іншою – 'не реагувати'. Відбулося звуження семантики аналізованого слова, оскільки в новому значенні наявний семантичний компонент – 'про комп'ютер'.

Подібну модель модифікації значення покладено в основу нових ЛСВ дієслів *відкликати, знешкоджувати, зчитувати, упаковувати* та ін.

Семантичні динамічні процеси мови проходять також в іншому напрямку – через детермінологізацію. Цей процес характеризується втратою терміном асоціативних зв'язків із поняттями певної терміносистеми, розвитком нового переносного значення, розширенням можливості поєднуватися з іншими лексемами та переходом в іншу сферу функціонування.

У процесі функціонування переосмислення зазнають як цілі терміносистеми, так і окремі терміни різних терміносистем, межі лексичної сполучуваності яких значно розширилися. Найтиповішими деривацій-

ними моделями при цьому є збереження архісеми та зміна (або випадіння) диференційних сем [2, 15].

Так, у дієслова *адаптуватися*, що функціонувало в галузі біології, на підставі основного значення *«біол. пристосуватися до умов існування* (СУМ, Т.1, с. 18)*»* виникло переносне: *«перен. Звикнути до нового середовища, незвичних умов (праці, побуту та ін.)»* (ВТССУМ-2005, с.11). Перенесення відбулося за функціональною подібністю. В основу обох значень закладено спільну сему ‘пристосовуватися’.

Термін *котируватися* мав значення *«фін. Цінитися, оцінюватися (про цінні папери, чужоземну валюту, товар»* (СУМ, Т.4, с. 310), нині розширив семантику й активно вживається за межами своєї терміносистеми з переносним значенням – *«перен. Цінитися, мати ту або іншу оцінку з боку певної групи людей, суспільства»* (ВТССУМ-2005, с. 580). В основу вихідного й похідного значень закладено архісему ‘цінувати’.

На основі метафоричного перенесення за подібністю явищ сформувалося нові значення в семантичній структурі слова *кодувати* – «Зашифровувати повідомлення кодом» (СУМ, Т. 4, с. 208). ВТССУМ-2005 подає його з двома новими ЛСВ – *«2. Перетворювати на код яку-небудь інформацію для передачі, зберігання і т. ін. 3. Лікувати нетрадиційними методами від алкоголю або куріння тютюну»* (ВТССУМ-2005, с. 551). Прихований елемент архісеми початкового значення ‘закладати інформацію’ став стимулом для розвитку інноваційних значень. З’ява першого похідного значення – *«2. Перетворювати на код яку-небудь інформацію для передачі, зберігання і т. ін.»* засвідчила розширення семантики цього дієслова, а другого – «*3. Лікувати нетрадиційними методами від алкоголю або куріння тютюну»* – входження до медичної терміносистеми й звуження значеннєвого обсягу. Спостерігаємо також процес ретермінологізації (перенесення готового терміна з однієї царини в іншу з повним або частковим переосмисленням).

Функціонування слів у переносному значенні нерідко сприяє розвиткові подібного смислового наповнення в їхніх словотвірних дериватах. Так, лексема *діагностувати* на базі відомого та зафіксованого у лексикографічних працях значення *«ставити діагноз, визначати хворобу»* (СУМ, Т. 2, с. 147) під впливом слова *діагноз* набула додаткового значення - *«визначати стан чого-небудь»* (СУМ-2016, с. 231). Нове значення розвинулося від вихідного за функціональною подібністю. Спільною семою для обох значень є сема ‘визначати’

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Досліджуваний мовний матеріал засвідчує, що словотвірна та семантична дери-

вація є одним із важливих джерел лексичного збагачення української мови. Про це свідчить мовна реальність: у лексикографічних працях початку XXI століття кодифіковано багато нових дієслів та нових значень, що розвинулися в дієсловах, наявних у мові.

Дієслівна лексика утворена переважно за допомоги суфіксації та префіксації. Значно менше дієслівних інновацій постало внаслідок префіксально-суфіксального способу творення. Невелику продуктивність в утворенні дієслів виявили суфіксально-постфіксальний, префіксально-суфіксально-постфіксальний способи.

Розвиток інноваційної семантики в дієсловах відбувається за загальномовними законами. Переосмислення і значеннєві зрушення зумовлюють процеси розширення та звуження семантичного обсягу лексем, утворення нових значень та зміни сфери їхнього функціонування.

Зроблений у ході дослідження опис способів творення дієслів та розвитку нових значень і вживань дієслів має значення для лексикографічної практики укладання словників різних типів, а також сприятиме поглибленому осмисленню стилістичних, семантичних та словотвірних можливостей дієслівної лексики.

Умовні скорочення назв джерел

- **ВТССУМ-2005** – Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / [Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. –1728 с.
- **СУЖ** – Ставицька Леся. Український жаргон. Словник : Містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 496 с.
- **СУМ** – Словник української мови: в 11 т. / [Уклад. І.К.Білодід та ін.]. – К. : Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 1 – 11.
- **СУМ-2016** – Словник української мови /[Уклад. В.В.Жайворонок та ін.]. – К. : Видавничий центр «Просвіта», 2016. – 1320 с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Городенська К. (2004). Дієслово. *Теоретична морфологія української мови*. Київ : Пульсари.

2. Кабиш О. О. (2007). *Зміни в семантичній структурі та функціонуванні маркованої лексики* (Автореферат дис. канд. філол. наук). Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, Київ.

3. Кушлик О. П. (2015). *Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові*. Дрогобич: Коло.

4. Левицький А. Є. (2005). *Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі англійської мови)*. Вісник Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка. Випуск 23. Житомир, Ред.-вид. від Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка, 16–22.

5. Олексенко В. П. (2005). *Словотвірні категорії іменника*. Херсон : Айлант.

6. Родніна Л. О. (1979). Суфіксальний словотвір іменників. *Словотвір сучасної української літературної мови*. Київ : Наукова думка.

7. Соколова С. О. (2003). *Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові*. Київ : Наукова думка.

8. Стишов О.А. (2005). *Українська лексика кінця XX ст (на матеріалі мови засобів масової інформації)*. Київ : Пугач.

REFERENCES

1. Horodenska K. (2004). Diieslovo. *Teoretychna morfolohiia ukrainskoi movy [Theoretical morphology of the Ukrainian language]*. Kyiv : Pulsary [in Ukrainian]

2. Kabysh O. O. (2007). *Zminy v semantychnii strukturi ta funktsionuvanni markovanoi leksyky [Changes in the semantic structure and function of the markup vocabulary]*. (Masters thesis). Natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. M. P. Drahomanova, Kyiv [in Ukrainian]

3. Kushlyk, O. P. (2015). *Slovotvirna paradyhmatyka pokhidnykh diiesliv v ukrainskii movi [Word-forming paradigm of derivative verbs in the Ukrainian language]*. Drohobych: Kolo [in Ukrainian]

4. Levytskyi, A. Ye. (2005). Aktualni problemy rozvytku neolohii (na materiali anhliiskoi movy) [Actual problems of the development of the neologism (on the material of the English language)]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzh. un-tu imeni Ivana Franka. Vol. 23*. Zhytomyr: Red.-vyd. vid Zhytomyrskoho derzh. un-tu imeni Ivana Franka, 16–22 [in Ukrainian]

5. Oleksenko, V. P. (2005). *Slovotvirni katehorii imennyka [Word-building categories of the noun.]*. Kherson : Ailant [in Ukrainian]

6. Rodnina, L. O. (1979). *Sufiksalnyi slovotvir imennykiv. Slovotvir suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [Sufixal word-formation of nouns. Word of the Modern Ukrainian Literary Language.]*. Kyiv : Naukova dumka [in Ukrainian]

7. Sokolova, S. O. (2003). *Prefiksalnyi slovotvir diiesliv u suchasnii ukrainskii movi [Prefixing derivation of verbs in modern Ukrainian]*. Kyiv : Naukova dumka [in Ukrainian]

8. Styshov, O.A. (2005). *Ukrainska leksyka kintsia XX st (na materiali movy zasobiv masovoi informatsii) [Ukrainian vocabulary of the end of the 20th century (based on the language of the media)]*. Kyiv : Puhach [in Ukrainian]